

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

РЕЗОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОГО З'ЇЗДУ В АЛБЕРТІ.

В одному з попередніх чисел нашого часопису ми подали були в редакційній статті короткий огляд праці, виконаної українським робітничо-фермерським з'їздом провінції Алберти, що відбувся 12, 13, і 14 червня в Едмонтоні, на основі згаданого т. М. Поповича, що був на цій з'їзді, як представник Центрального Екзекутивного Комітету Тов. У.Р.-Ф.Д.

Тепер подаємо з протоколів цього з'їзду ухвалені ним важливі резолюції. Задля браку місця, не містимо всіх ухвал з'їзду, ні тих численних привітів, що надійшли на з'їзд. Вони будуть надруковані разом з повними протоколами з'їзду окремо відбиткою, яка буде розіслана всім філіям, відділам і товариствам в Алберті.

Резолюція відносно організації фермерської секції при Тов. У.Р.-Ф.Д.

Український Робітничо-Фермерський З'їзд провінції Алберти постановляє, щоби із фермерських Відділів і Філій Тов. У.Р.-Ф.Д. та злучених з ним Товариств, близько до себе положених, потворити окремі з окремими окремими комітетами, вибираними спільними зборами представників Відділів і Філій і Товариств тих округів.

Кожний окремий комітет має бути репрезентований в Провінціальному Екзекутивному Комітеті одним представником.

Завдання окремим комітетам є: мати нагляд і контролювати над всією просвітною і організаційною роботою в окрузі.

З дотепер існуючих Відділів, Філій і Товариств З'їзду формує слідуючі округи: Федора і околиця (що включає місцевості: Федора, Вох, Опал, Ред-Вотер, Егмонт і Нест); Смоки Лейк і околиця (Смоки Лейк, Пакан, Північний Смоки Лейк, Північний Кошман, Елванд і Беліс); Спеден і околиця (Спеден, Вільна, Стрий і Лейк Еліза); Мондейр і околиця (Чіпмен, Ламонт, Брудергайт, Восток і Олеські); Вегривіл і околиця: (Вегривіл, Роял-Парк, Боршіл, Гайт і Коломбія); Ленук і околиця: (Ленук, Київ, Лужани, Шиніці, Мусідора і Пейн-Лейк); Стубно і околиця: (Стубно, Бруно, Інісфрі, Верміліон і Мирнам); Сода-Лейк і околиця: (Сода-Лейк, Боян, Шандро і Андро).

Відділи, Філії і Товариства, що будуть організовані в будучині, будуть формувати округи відповідно до свого положення, віддалення і вигоди зв'язків.

З'їзд вибирає представників з дотепер сформованих округів до Албертійського Провінціального Екзекутивного Комітету і поручає їм подбати про з'ясування своїх округів і створення окремих комітетів.

Всі фермерські Відділи, Філії і Товариства творять фермерську провінціальною секцією Товариства Україн-

ський Робітничо-Фермерський Дім, а їх представники в Провінціальному Екзекутивному Комітеті мають становити Провінціальному Комітеті тої секції, який веде всю свою роботу під наглядом і контролем Провінціального Екзекутивного Комітету Товариства Укр. Робітничо-Фермерський Дім.

З'їзд постановляє, що членські вклади платять фермерські Товариства до Провінціального Екзекутивного Комітету зі своєї каси за всіх членів разом, таку суму кожного місяця, що, розподілена на всіх членів з'їзду, вносить на п'ять (5) центів від члена місячно.

Резолюція відносно створення всерайонної фермерської секції при Товаристві У.Р.-Ф.Д.

З'їзд визнає потрібним і корисним створення зі всіх фермерських Філій, Відділів і Товариств, по всіх провінціях, фермерської секції, на вір секції жінок-робітниць, тому заклинає Центральний Екзекутивний Комітет, аби поробив потрібні кроки до сформовання такої секції так, щоби слідуючий Загальний З'їзд Т-ва У.Р.-Ф.Д. таку секцію одобрив.

Резолюція відносно організації робітничої і фермерської молоді.

З'їзд визнає справу організації робітничої і фермерської молоді незвичайно важною, тому призначає всім Відділам, Філіям і Товариствам організувати молодь на основі статута Спілки Української Робітничої Молоді при Тов. У.Р.-Ф.Д.

Резолюція відносно організації жінок-фермерок.

З'їзд призначає, щоби всі Філії, Відділи і Товариства, головні по фермерських колоніях, де ще нема організованих жіночих відділів, створили окремі жіночі гуртки для спільного читання книжок, часописів і т. ін. та щоби старалися при допомозі цих жіночих гуртків організувати жінок в жіночу секцію.

Резолюція відносно організації.

З'їзд призначає Провінціальному Екз. Комітетові владити організатора, для об'їзду по всіх Філіях, Відділах і Товариствах найменше раз в рік, а також вислати організатора на домагання поодинокі округних комітетів, Філій, Відділів або Товариств і місцевостей, що бажають з'ясувати в себе Відділ Тов. У.Р.-Ф.Д.

Резолюція про відношення до фермерських і робітничих економічних організацій.

З'їзд визнає корисним і потрібним для українських фермерів брати участь в таких фермерських організаціях, як United Farmers of Alberta, Farmers Union of Canada і Wheat Pool, а для робітників трейд-юнів. Для успішного організування укр. фермерів в U. F. of A. і F. U. of C. пожаданним є створення при них українських секцій і видавання всяких звітів, розпоряджень то-що, в українській мові. Тому з'їзд поручає так албертійському провінціальному Екз. Комітетові як і Центр. Екз. Комітетові Тов. У.Р.-Ф.Д., щоби вони старалися вилучити в зазначених організаціях, аби в них такі секції створено і друковано всякі звіти, розпорядження то-що, в українській мові. Всі-ж члени Тов. У.Р.-Ф.Д., що є членами зазначених організацій, обов'язані такі домагання українських фермерів поспирати внутрі тих-же.

Резолюція відносно політичних організацій.

Визнаючи, що так індустріальні робітники як і фермери є членами одної визискуваної

класу працюючих і мають одного спільного ворога — капіталістичну класу, з'їзд вважає за кінцево потрібне об'єднання індустріальних робітників і фермерів в одну спільну політичну організацію трудових мас Канади, а іменю в Канадійську Фермерсько-Робітничу Партію, для спільної боротьби за робітничі і фермерські інтереси та за повне освоєння їх від визиску і гнету капіталізму. З'їзд поручає всім членам Тов. У.Р.-Ф.Д., що входять в різні політичні, економічні, кооперативні, просвітні і запомогові організації такі, як Канадійську Партію Праці, Комуністичну Партію Канади, трейд-юнів, United Farmers of Alberta, Farmers Union of Canada то-що, щоби вони намагалися, аби ті злучилися на федеративних основах в одну К. Ф. Р. П. для спільної політичної акції.

Резолюція відносно запомогових організацій.

З'їзд визнає корисним і потрібним оснування запомогових організацій, так серед робітників як і серед фермерів, але вважає, що матимуть вони успіх тільки тоді, коли будуть злучені в одну сильну всерайонну організацію, тому поручає всім своїм Філіям, Відділам і Товариствам в провінції, де тільки можливо, оснувати відділи Робітничого Запомогового Товариства, основаного більш чим рік-тому назад і начислюючого нині кількадесять відділів, розкинених по різних провінціях Канади.

Резолюція відносно робітничих і фермерських кооперативних спілок і товариств.

Робітничі і фермерські кооперативні спілки і товариства, як засіб організації для дешевого набування а також і збуту всяких продуктів і усунування галапасних посередників, з'їзд визнає за корисні і пожаданні і тому заявляє свою підтримку робітничому і фермерському кооперативному рухові, але тільки тоді, коли його ведуть і контролюють самі робітники і фермери, а не бізнесмени і спекулянти. З'їзд

висказує своє побажання, щоби слідуючий загальний З'їзд У. Р.-Ф.Д. виробив план, після якого можна було-б весь кооперативний рух серед українських робітників і фермерів централізувати і зробити з нього могутній засіб в боротьбі проти визиску, а також сильний чинник в організуванні укр. трудових мас в Канаді.

Резолюція відносно майнерського страйку в Алберті і Сх. Бритіш Колумбії.

Албертійський провінціально-робітничо-фермерський з'їзд Тов. У.Р.-Ф.Д. щиро вітає страйкуючих майнерів Алберті і Східної Бритіш Колумбії і висказує їм свою вітху з приводу виявленої ними солідарності в боротьбі з вуглевими баронами та їхніми компаніями і бажає

страйкерам успіху та повної перемоги в цій боротьбі. З'їзд заклинає всіх українських робітників і фермерів до моральної і матеріальної підтримки страйкуючих майнерів та до протидіання всяким заходам компаній задля вербовання страйколомів змій несправедливих робітників, а головню змій фермерів.

Резолюція протесту проти польського і румунського терору.

З'їзд ухвалив також резолюцію протесту проти терору над українським населенням на західних українських землях, під Польщею і Румунією. Резолюція ця змістом дуже подібна до тої, що була недавно ухвалювана на численних мітингах протесту і була вже поміщена в нашому часописі.

ПРИВІТИ УХВАЛЕНІ УКР. РОБ.-ФАРМ. З'ЇЗДОМ.

Привіт Селянському Інтернаціоналові.

Український Робітничо-Фермерський З'їзд Алберти, заселеної десятками тисяч українських фермерів і робітників, в якому взяли участь кількадесять делегатів і гостей від українського фермерства цієї провінції, щиро вітає Селянський Інтернаціонал, однокорінь міжнародного представника і провідника селянських трудових мас, що поруч з міжнародним організованим індустріальним робітництвом веде працівників рілі по правильному шляху до освоєння з'їд капіталістичного гнету і визиску. Українські фермери з'їзду радіють створенням Селянського Інтернаціоналу і надіються, що він допоможе селянським трудовим масам всіх країн об'єднатися в одну могутню організацію, яка в злучі з міжнародним організованим робітництвом поведе їх в боротьбі до остаточної перемоги над теперішнім несправедливим капіталістичним ладом, до збудування ладу справедливого, в якому не буде визиску і тільки корисна громаді праця дасть всім правами і трудовим мас цілого користуватися її плодами.

Привіт Всеукраїнському Центральному Виконавчому Комітетові в Харкові.

Український робітничо-фермерський з'їзд (Товариства Український Робітничо-Фермерський Дім) провінції Алберти, що зібрався 12, 13, і 14 червня в Едмонтоні, щиро вітає В. У.Ц.В.К. і всіх працюючих Радської України з Вашими успіхами в піднятті Вами величезної праці для створення нового громадського ладу, опертого на комуністичних основах, і вільного від гнету і визиску, крашого життя трудових мас.

З великою радістю стежимо за господарським і культурним відродженням Радської України і цілого Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Розумний курс національної політики комуністичної партії, що нищить кривду, яка діялася українському і всім іншим угнетеним народам за царату і буржуазних правительств, оборона Радянських Республік українських селян та робітників, що стогнуть в польсько-шляхетській і румунсько-боярській неволі, а також всіх інших поневоленних народів і трудових мас цілого

(Докінчення на 4-й сторони.)

ГРУПА ДЕЛЕГАТІВ І ДЕЛЕГАТОК НА РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОМУ З'ЇЗДІ В ЕДМОНТОНІ. (Фотопортрет знятий на сесійно з'їзду, коли вже частина делегатів від'їхала додому.)

ГРУПА ДЕЛЕГАТІВ, ДЕЛЕГАТОК І ГОСТЕЙ, ЩО БУЛИ НА РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОМУ З'ЇЗДІ В ЕДМОНТОНІ.

М. ІРЧАН.

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

Саме від кількох місяців почалося велике безробіття і впершу чергу страдали роботу дівчата. Згодом й кількох Литовців звідняли з фабрики і всіх їх годував Антонас. На кожному крочі хвалявся цим і вимагав від всіх за цю ласку спільного послуху.

"Гарекус", себто горілка, мусіла бути і мусіли її пити навіть дівчата. Чарка переходила з рук до рук, а як доходила до Матвія, то Антонас всею силою ненависти і зневаги міряв його очима і знову сичав звичайну лайку:

— Рипузі...
Один Матвій не пив і з усіх найбільше жаль було йому дівчат. Він дивився на їх пожовклімарні обличчя, на їх запладані очі, що неприродно загоровалися від горілки і хотілося йому плакати. Свідомий був Матвій того, що ці нещасні дівчата дорого платили Антонасові й його товаришам за що вечеру і за прожиття. Але мовчав. Не смів вимовити слова. Не з боязню перед Антонасом, а з невимовності, з нерішучості і безпорадності.

Кожна вечеря була для нього мукою. Здорове тіло Матвія загіралося на кожний переразаний омак дівчини, яку щипав біля стола її сусід. Неначе п'яний вставав він від стола як чужий, що Антонас вибрав собі жертву і грубим-непривітним голосом заявляв:
— Забавимося сьогодні Мері?

І не міг доволу видержати Матвій. Після року він відмовився їсти біля стола з усіма і їв в другій кімнаті, на своїй лійці. Спічувала йому мабуть тільки одна людина в цілому домі. А була нею суха, з криплим голосом Полька з Лодзі — Зося. Людина хороваща, передчасно постаріла, з жовтим до неприємности обличчям і такимже волоссям. З далека годі було відрізнити, де починається голова, а де обличчя. Вона не користувалася великою ласкою Литовців, але мусіла жити з ними, бо працювати вже не могла і ніхто не приймав її. Душив її сухий кашель і розсказуючи Матвієві в тихе пополудне неділі про себе, все додавала:
— Як-би швидше вмерти... Бо муки довгі...
Тоді і Матвієві і її ставали сльози в очі. Але про своє минуле Зося дуже мало розсказувала. Жила тяжко, у вічній поневірці і хоч як працювала, ніколи нічого не мала. Обманювали її люди, ображували, але вона вірила, що переможе це і колись буде краще. Доки була здоровою, то ще пів бід, а ось відкопи хворя, то цураються нею, жме на ласці тільки до безтязки запитих людей, яких мусить сама шукати, бо тверезі гідяться нею. Хіба-ж винавала вона, що недуха? Давить її в горлі, дихати не дає...

І тоді плакала і заходила довгим-болісним кашлем. А Матвій ніколи, старався заспокоїти біду дівчину, гладив її ясну голову, і думав:
— Боже! Як багато в світі горя... А чи хтось знає про це? Кому в голові життя людини? Панська собака, панський кінь — розкошують. А люди скапують...
Кожного дня почував Матвій, що давня його сила повільно пропадала. І він бився думати про це. Хоч складав гроші, як міг, але по-

вертатися назад до дому не було ще з чим. Хотів запрацювати стільки, як в перших шістьох літах, а тут повільно слабнули його широкі руки. Вже й сохнути почав, горіти. Але не вірив сам собі. Напружував всі сили, робив до забуття і видавалося йому, що в ньому сила та сама, що колись. Так обмановав сам себе і далі працював.

З фабрики почали звільняти багато робітників, переважно слабших. Але Матвій не звільняли, тільки переміняли роботу. З п'ятого відділу переїхав його в шестий, до віддіварні. Був це широчезний-чотирикутний-гладкий тік. Горю, під стелею, в різні боки розкошились залізні рельси, а від них, на міцних лапках, звисали в долину великі-залізні цесбри з довгими ручками замість ух з обох боків. Лапки були прикріплені в горі до колісця, що рухалися по рельсах в той бік, куди посував робітник в долині залізний цесбер. До кожного цесбра був призначений один робітник. Обовязком його було під'їхати до стіни, де були замуровані печі, нашітати кипучою лавою заліза повний цесбер і як найхутше відвести цю лаву формовочкам, себто тим, що виливали форми.

Кожний робітник мав назначено дорогу для свого цесбра. І тут, в печельній спеці, голі робітники вганяли, як божевільні та кожної хвилі ризикували своїм життям. Вистарчило робітників, що від цесбра з кипучим залізом, зачепитися ногою і готова смерть. Рухливий цесбер на лапках перехилився і обливав смертоносним-залізним киплятьком людину, та спало-вало на вуглі. Впрочім — вистарчало одної крпалі цього білого киятку, аби попарити робітника і зробити його незділним до праці.

Матвій відразу пізнав, що це найтяжча з усіх праць, яку колибудь він виконував. Перш у-

сього треба було страшенно вважати і робити все надзвичайно хутко. У відділі було 300 формовочників і кожний з них мав по одному помічнику. Формовочки працювали не денно, а гуртом, від кількості добре вилитих форм залізних знаряддів, переважно преріжних частин машин. І їм залежало, аби як найбільше виготовити форми, тому гнали всіма силами денних робітників, які підвозили їм цесбрами розтоплене залізо.

У відділі, серед неймовірної спеки й задухи, скреготу й брязкоту залізних колісця по рельсах і переразливих окликів та накликів, а звичайно й глибоких лайок формовочників, — вганялися роєм голі, спитілі робітники, які, видавалися забули, що таке життя, що таке вони самі. Це було місце, де вже не працювала людська думка, де не було хвилинок спокою і де смерть чатувала на кожному кроці. Людська думка скорчувалася до одної-малой точки.

І Матвій, як всі, вганявся зі своїм цесбром і наливав формовочкам розтопленого до білого заліза. Призначені до Матвієвого цесбра формовочники наставляли на довгих-деревляних дрючках малі цесбрічки, Матвій мигом перехилив свій великий цесбер і наливав скільки треба. Тоді під'їздив до другого, третього, четвертого заліза. І з порожнім цесбром гнався викривуючи назад, по новий набір. Так день в день, від ранку до вечера.

Помічники формовочників тісно оббивали золярним піском деревляні форми якогось виду, рядя, залишали малу дірочку, витягали дерево, а вже формовочники зручно наливали через залишену дірочку кипуче залізо, що опіся повільно застигло. Як застигло, тоді пісок розбивали і одержували готове колесо або інше знаряддя.

ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ

на одинокій ілюстрований науково літературний журнал в Канаді і Зауочених Державах

"РОБІТНИЦЮ"

що виходить кожного 1 і 15 в місяці

Участь беруть між іншими такі літературні й наукові сили: М. Ірчан, М. Тарновський, В. Косса, М. Лукевич, Оксана Кадлубицька, др. Наві Суровцова, др. М. Сисак, др. Рост. Заклинський, др. проф. М. Качанюк, Іван Ткачук, Василь Яблунський, М. Шаталовський і ин. кореспонденти в усіх країнах Європи.

"Робітниця" друкує дуже приступний науковий матеріал з ілюстраціями, цікаві новини з цілого світа, лікарські поради і має дідочу сторінку та веселий кутяк.

Постійно веде на своїх сторінках курс української граматики.

За добрі відгалики загадок, дає журнал нагороду.

Річна передплата тільки \$1.50, щомісячно 80 ц.

"Робітниця" своїм змістом цікава і корисна також для мушчів, а не тільки для жінок. Передплату посилайте на таку адресу:
THE WORKINGWOMAN
Cor Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.